

An Adaptation of the Turkish Version of the Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities Scale

Nesrin SÖNMEZ¹ and Bayram BIÇAK²

¹ Akdeniz University, Educational Faculty, Department of Special Education,

² Akdeniz University, Educational Faculty, Department of Educational Sciences.

ARTICLE INFO

Article History:

Received 11.04.2016

Received in revised form

04.12.2016

Accepted 15.12.2016

Available online

22.12.2016

ABSTRACT

The purpose of this study was to adapt the "Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities Scale" (TEIYCD), developed by Walls (2007), to Turkish in order to identify preschool teachers' self-efficacy perception levels related to inclusive education. After the Turkish and English language equivalence study was completed, the scale was prepared for pilot implementation. Pilot implementation of the scale was sent to a total of 556 preschool teachers employed in Antalya central districts. The unsuitable scales were removed from the 495 scales that were returned, leaving a total of 478 scales which were used in the study. According to the findings of the study, the scale was found to be unidimensional based on exploratory factor analysis which was used to test the construct validity and this dimension explained 59.21% of the variance. Confirmative factor analysis results showed that the scale was four dimensional as was the original. These dimensions are knowledge about the laws and processes relating to special education, knowledge about disabled children, confidence relating to teaching children with disabilities and perception of skills in using and adapting effective teaching methods. Cronbach alpha internal consistency coefficient was found to be 0,96 and the two halves test reliability coefficient was found to be 0,86. According to the item analysis results based on lower-upper group means, the scale reflected rather high t values for each item and was sufficient in discriminating participants. The Cronbach α internal consistency coefficients of the dimensions of the scale as determined by the confirmative factor analysis were calculated to be as follows: Legal Dimension .856; Knowledge Dimension .966; Self Confidence Dimension .943; Perception Dimension .952. The results of the analysis showed that the scale may be used to determine preschool teachers' self-efficacy in relation to inclusive education.

© 2017 IOJES. All rights reserved

Keywords:

Inclusion, young children with disabilities, scale adaptation, teacher efficacy, self-efficacy scale

Extended Summary

Purpose

The purpose of this study was to adapt the "Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities (TEIYD) scale, developed by Walls (2007), to Turkish in order to determine preschool teachers' self-efficacy perception levels in inclusive education.

Method

The steps of the scale adaptation process were followed in the Turkish adaptation of the "Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities" scale developed by Walls (2007). In order to attain this goal first the exploratory and then the confirmatory factor analysis processes were applied to the

* This study was created from a part of the project of 2012.01.0110.003 which is supported by the Akdeniz University Scientific Research Projects Unit. Study results presented as oral presentation at the Congress of IV. Education and Psychological Assessment and Evaluation.

¹ Corresponding author's address: Akdeniz University Educational Faculty, Department of Special Education, Dumlupınar Bulvarı Kampüsü/Konyaaltı/Antalya.

Telephone: +90 2422274400/4619

Fax: +90 2422261953

e-mail: ndilersonmez@gmail.com

DOI: <http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2017.01.010>

scale in order to test the construct validity. 478 preschool teachers employed by various preschools in central districts of Antalya in the academic year 2013-2014, participated in the study. Demographic properties of the participants were as follows: 97,3% female, 2,7% male. Out of the participants, 81,3% held a undergraduate degrees, 9% held associate degrees, 8% completed their undergraduate degrees after a break and 1,5% held masters degrees. 78,6% of participants worked in state preschool classes of primary schools while 21,4% worked in private preschools. 73,7% of participants were graduated from the early childhood education departments, 18,3% from child development departments while 7,6% were graduates of other departments.

“Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities” (TEIYD) scale adapted by Walls (2007) in her doctoral thesis from Esposito, Guarino and Caywood’s (2008) study was used as a data gathering tool in this research with the permission of the author. TEIYD consists of 22 items and 4 subscales. The four subscales of the TEIYD scale have Cronbach alpha values of 0,927; 0,965; 0,949 and 0,934 respectively. Three items pertaining to the Individualized Family Service Plan (IFSP) were removed with the author’s consent because IFSP is not currently utilized in educational processes in Turkey. The scoring of the remaining 19 items was undertaken with the help of a 5 point Likert scale. The minimum and maximum scores that can be obtained from the scale vary from 19 to 95 respectively. In order to adapt the “The Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities” scale, the original scale was translated into Turkish at first. Once a consensus was reached on the items which were translated into Turkish by three experts, the items were translated back to English by another academician who had advanced level of English. Once it was ensured that the translated items were completely equivalent to the original versions, the scale was prepared for the pilot scheme.

Results

Validity. The exploratory factor analysis results showed KMO value of TEIYD scale as 0,915; the Bartlett’s Sphericity test result was observed to be meaningful ($\chi^2= 4827,819$, $sd= 171$, $p< 0.05$) and all of the 19 items on the scale displayed a unidimensional structure. This dimension was found to explain 59.21% of total variance. Based on results of the confirmative factor analysis implemented in order to display the construct validity of the scale, the four dimensional structure of the original version was supported. Since all t values were over 2,56 their significant at 0.01 level and the item over 0.90 were not detected. A total of two modifications were made in accordance to modification suggestions concerning the 3rd and 4th and 10th and 11th items and it was observed that the modifications made meaningful contributions to the adaptive value. The fit indexes attained from the analysis were as follows: $\chi^2=397.16$ ($sd=144$, $p<0.05$), $(\chi^2/sd)=2.75$, $RMSEA=0.061$, $GFI=0.92$, $AGFI=0.89$, $NFI=0.99$, $NNFI=0.99$, $CFI=0.99$ and $SRMR=0.032$. When these values were examined, it was found that the (χ^2/sd) ratio being smaller than 3 corresponded to a perfect fit (Kline, 2005; Sümer, 2000). When the same values were examined once again, the RMSEA, NFI, NNFI, CFI and SRMR values corresponded to a perfect fit while the GFI and AGFI values corresponded to a good fit. According to this, we can say that the TEIYD scale has a four dimensional structure with these four dimension corresponding to knowledge about the laws and processes relating to special education, knowledge about disabled children, confidence relating to teaching disabled children and perception of skill in using and adapting effective teaching methods. Cronbach α internal consistency coefficients of the dimensions of the scale as determined by the confirmative factor analysis were calculated to be as follows: Legal Dimension .856; Knowledge Dimension .966; Self Confidence Dimension .943; Perception Dimension .952.

Reliability. Related to the reliability of the scale, Cronbach α internal consistency coefficient was found to be 0,96 and the two halves test reliability coefficient was found to be 0,86. The results of the item analysis based on lower-upper group means implemented in order to ascertain the competence of the scale in discrimination showed that each item reflected a rather high t value and was capable of discriminating participants.

Discussion and Conclusion

In this study we adapted the “Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities” (TEIYCD) scale, developed by Walls (2007), to Turkish in order to determine preschool teachers’ self-efficacy perception levels in relation to inclusive education. Cronbach alpha internal consistency coefficient was found to be 0,96 and the two halves test reliability coefficient was found to be 0,86. Based on item analysis

results using lower-upper group means, the scale reflected rather high t values pertaining to each item and was found to be sufficient in discriminating participants. The implemented exploratory factor analysis showed that all 19 items had unidimensional structures. This dimension explained 59.21% of the total variance. The confirmative factor analysis results showed that the scale was four dimensional as was the original. The results of the analysis showed that the scale may be used to determine the perceptions of self-efficacy of preschool teachers pertaining to inclusive education.

Identifying preschool teachers' self-efficacy perceptions in preschool inclusive education via Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities scale may serve to determine the activities that the teachers feel more or less confident of their abilities to meet the special needs of children. According to these findings, different studies (such as in-service training) may be planned in order to help teachers feel more confident in the necessary fields.

Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması*

Nesrin SÖNMEZ¹ ve Bayram BIÇAK²

¹ Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü,

² Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

MAKALE BİLGİ

Makale Tarihi:

Alındı 11.04.2016

Düzeltilmiş hali alındı
04.12.2016

Kabul edildi 15.12.2016

Çevrimiçi yayınlandı
22.12.2016

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerin kaynaştırma eğitiminde öz-yeterlik algı düzeylerini belirlemek üzere Walls (2007) tarafından geliştirilmiş olan "Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities- Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği Ölçeği" nin Türkçe uyarlamasını yapmaktır. Uyarlama sürecinde ilk olarak ölçeğin İngilizce ve Türkçe dil eşdeğerliği çalışması yapılmış ve pilot uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Ölçek pilot uygulama için, Antalya ili merkez ilçelerinde görev yapan toplam 556 okulöncesi öğretmenine gönderilmiş, geri dönen 495 ölçekten uygun olmayanlar ayıklandıktan sonra kalan 478 ölçek ile çalışma yürütülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, açılımcı faktör analizi ile yapı geçerliği test edilen ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğu, elde edilen bu boyutun, toplam varyansın % 59.21'ini açıkladığı gözlenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ise ölçeğin orijinalinde olduğu gibi dört boyutlu olduğu gözlenmiştir. Bu boyutlar, özel eğitimle ilgili yasa ve süreçlere yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara öğretim sunma konusunda güven ve etkili öğretim yöntemlerini kullanma ve uyarlama yapma becerisine yönelik algıdır. Cronbach alpha iç tutarlık katsayısı 0,96, iki yarı test güvenilirlik katsayısı ise 0,86 olarak bulunmuştur. Alt-üst grup ortalamalarına dayalı madde analizi sonuçlarına göre ölçeğin, her maddeye ilişkin oldukça yüksek t değerleri yansıttığı ve katılımcıları ayırt etmede yeterli olduğu görülmüştür. Ölçeğin DFA sonucu elde edilen boyutlarına ilişkin Cronbach α iç tutarlık katsayıları sırasıyla: Yasa Boyutu .856; Bilgi Boyutu .966; Kendine Güven Boyutu, .943; Algı Boyutu .952 olarak hesaplanmıştır. Analiz sonuçları ölçeğin, okulöncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde öz-yeterlik algılarını belirlemede kullanılacak bir ölçek olduğunu göstermiştir.

© 2017 IOJES. Tüm hakları saklıdır

Anahtar Kelimeler:

Kaynaştırma, özel gereksinimli çocuklar, ölçek uyarlama, öğretmen yeterliği, öz-yeterlik ölçeği

Giriş

Öz-yeterlik (self-efficacy) kavramı ilk defa Bandura (1977) tarafından, bireyin bir davranışı başarmak için harekete geçip geçmemesine ve zorluklar karşısında ne kadar çaba harcayacağına ilişkin kişisel inancı olarak tanımlanmıştır. Bandura (1977), insanların kendilerine ilişkin yeterlik algılarının yaşamları boyunca edindikleri deneyimlere dayalı olarak oluştuğunu ve geliştiğini belirtmektedir. Deneyimler ne kadar olumluysa kişi kendini o kadar yeterli görmektedir. Deneyimlerin olumlu olmasını sağlayan etkenlerden biri kişinin o işi yapabilmek için gerekli beceriye sahip olmasıdır. Ancak kişinin o işi yapamayacağına dair inancı olması durumunda, gerekli beceriye sahip olsa da başarısız olabileceği ifade edilmektedir (Pajares, 1996; Tschannen-Moran, Woolfolk Hoy ve Hoy, 1998). Dolayısıyla bir işi başarmanın önemli koşullardan birinin o işi yapabileceğine dair inancıdır denilebilir.

Bandura'nın öz-yeterlik algısı tanımı öğretmenlerin öz-yeterlik algısına uygulandığında, öğretmenlerin öğretme işlevini başarılı bir şekilde yerine getirebilmek için gerekli davranışları gösterecekleri konusundaki inanışları olarak ifade edilmektedir (Battal, 2007; Cerit, 2010; Walls, 2007). Öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmede iyi eğitim almalarının yanında bu görev ve sorumlulukları yerine getirebileceklerine olan inançlarının da başarıyı etkileyen bir etken olduğu belirtilmektedir (Yılmaz, Köseoğlu, Gerçek ve Soran, 2004). Bu nedenle iyi yetişmiş öğretmenlerin yüksek öz-yeterlik algısına sahip olmaları önem kazanmaktadır (Battal, 2007; Cerit, 2010).

*Bu çalışma Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi'nce desteklenen 2012.01.0110.003 nolu projenin bir bölümünden oluşturulmuştur. Çalışma sonuçları IV. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Sorumlu yazarın adresi: Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, Dumlupınar Bulvarı Kampüsü/Konyaaltı/Antalya.

Telefon:+90 2422274400/4619

Faks:+90 2422261953

e-posta: ndilsonmez@gmail.com

DOI: http://dx.doi.org/10.15345/iojes.2017.01.010

Çoğu öğretmen farklı özelliklere sahip öğrenciler ile daha sık karşı karşıya gelmeye başladığı için çeşitli sorunlar yaşamaktadır (Loreman, Sharma, ve Forlin, 2013; McGregor, Halverson, Fisher, Bhaermen ve Salisbury, 1998; Seferoğlu, 2004). Türkiye’de son yıllarda kaynaştırma eğitiminden yararlanan özel gereksinimi olan öğrenci sayısının artışına paralel olarak bu sorunların arttığı ifade edilmektedir (Batu, 2000). Kaynaştırma eğitiminde öğretmenlerin genel öğretmenlik becerilerinin yanında, öğrencilerin eğitsel gereksinimlerini belirleme, bu gereksinimlere göre programı bireyselleştirme, uyarlama yapma, özel öğretim yöntemleri ve materyalleri kullanma gibi pek çok bilgi ve beceriyle donanmış olması beklenmekte, bu da öğretmenleri sürekli gelişmeye doğru yönlendirmektedir (Akçamete, 2009; Loreman, Sharma, ve Forlin, 2013).

Türkiye’de öğretmenlerin kaynaştırma eğitiminde karşılaştıkları problemlere ilişkin görüşlerini belirlemek üzere yapılmış çalışmalarda öğretmenler, sınıf mevcutlarının çok kalabalık olduğu, öğrenci ve öğretmene yönelik destek hizmetlerinin yeterli olmadığı, öğretmenlerin bilgi eksikliklerinin olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Yine bu çalışmalarda, kaynaştırma eğitiminde başarıyı getiren en önemli unsurlardan biri olmasına rağmen öğretmenlerin, hizmet öncesinde özel eğitim ve kaynaştırma ile ilişkili bilgi ve becerilerin yeterince kazandırılmaması sonucunda, kaynaştırma eğitiminde kendilerini yetersiz hissettikleri dolayısıyla da düşük öz-yeterlik algısına sahip oldukları belirtilmektedir (Akçamete, 2009; Bayar, 2015; Diken ve Sucuoğlu, 1999; Dikici-Sığırtmaç, Hoş ve Abbak, 2011; Gök ve Erbaş, 2011; Sucuoğlu, 2004; Sucuoğlu ve Bakkaloğlu, 2015; Taner ve Gülben, 2009).

Öz-yeterlik algı düzeyinin kaynaştırma öğretmenlerinin eğitim-öğretim etkinliklerini etkilediği vurgulanmaktadır. Öz-yeterlik algısı düşük olan kaynaştırma sınıfı öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencisi için kullandıkları stratejilerin son derece kısıtlı olduğu (Brophy ve McCaslin, 1992); öz-yeterlik algısı yüksek olan öğretmenlerin önceliği öğrenme ve davranış sorunu olan öğrencilere verdikleri (Leyser, 2002); kendini engelli öğrencilerle çalışmada yeterli hisseden öğretmen adaylarının aynı zamanda zihin engelli öğrencilerin kaynaştırılmasına ilişkin olumlu görüşler bildirdikleri (Diken, 2006); özel eğitim alanında çalışan eğitimcilerin öz-yeterlik algısı arttıkça tükenmişlik düzeyinin azaldığı (Karahana ve Balat, 2011) belirtilmektedir. Dolayısıyla kaynaştırma eğitiminde de genel eğitimde olduğu gibi öğretmenlerin kendilerini yeterli hissetmelerinin önemi ortaya çıkmaktadır.

Sınıf içi etkinliklerde öz-yeterlik algısının önemli bir etken olduğunun anlaşılması ile birlikte öğretmenlerin öz-yeterlik algılarını ölçme konusu önem kazanmış ve öz-yeterlik algısını ölçmeye hizmet eden çeşitli ölçekler geliştirilmiştir. Öğretmenlerin alan ayırımı olmaksızın genel öğretmenlik becerilerine ilişkin öz-yeterlik algılarını ölçmeyi amaçlayan ölçekler arasında Friedman ve Kass (2002), Gibson ve Dembo (1984), Karacaoğlu (2008); Kaner, Şekercioğlu ve Yellice-Yüksel, (2007), Sünbül ve Arslan ile Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy (2001)’un geliştirdikleri ölçekler sayılabilir. Öğretmenlerin branşlarına göre öz-yeterlik algısını ölçmeye hizmet eden ölçek geliştirme/uyarlama çalışmalarının ise daha çok fen, matematik, kimya gibi alanlarda olduğu, bunun dışında İngilizce öğretmenliği, müzik eğitimi, bilgisayar öğretmenliği alanlarında az sayıda ölçeğin olduğu belirtilmektedir (Tepe ve Demir, 2012). Okul öncesi eğitim öğretmenlerine yönelik ilk ve tek öz-yeterlik ölçeği Tepe ve Demir (2012) tarafından geliştirilmiştir. “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öz-yeterlilik İnançları Ölçeği” öğrenme öğretme süreci, iletişim becerileri, aile katılımı, planlama, öğrenme ortamlarının düzenlenmesi ve sınıf yönetimi olmak üzere altı alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek maddeleri incelendiğinde, genel olarak normal gelişim gösteren öğrencilerle yapılacak çalışmalara yönelik yeterlik alanlarının yer aldığı kaynaştırma eğitime ya da özel gereksinimli öğrencilere yönelik madde içermediği görülmektedir.

Alanyazında, öğretmenlerin özel eğitim/kaynaştırma eğitimine yönelik öz-yeterlik algılarını ölçmeyi amaçlayan ölçekler tarandığında ise Aksoy ve Diken (2009), Esposito, Guarino, ve Caywood (2008), Hollender (2011), Redden ve Blackhurst (1978); Sharma, Loreman ve Forlin (2012) ve Walls (2007)’in çalışmalarına rastlanmaktadır. Redden ve Blackhurst (1978)’in çalışması kaynaştırma eğitimi yeterliklerine yönelik yapılmış ilk çalışmadır. Araştırmacılar, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayanarak kaynaştırma eğitimine yönelik yeterliklerini ölçecek bir araç geliştirmişlerdir. Ölçeğin diğerlerinden ayrılan özelliği, Likert tipi olmayıp açık uçlu sorulara yer veriyor olmasıdır. Bu aracın Türkçe uyarlaması Kaynaştırma Becerileri Öz-Değerlendirme Aracı adıyla Kırcaali-İftar (1992) tarafından yapılmıştır. Aksoy ve Diken (2009)’in çalışması da özel eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetleri konusunda PDR öğretmenlerinin yeterlik algılarını ölçmeye yarayan bir ölçek olması bakımından farklıdır. Walls (2007)’in

çalışması ise okul öncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırmaya ilişkin öz-yeterlik inançlarını ölçmeye yönelik çalışma olması bakımından diğerlerinden farklılaşmaktadır.

Bu çalışma, Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi Birimince desteklenmekte olan ve ilk yazarın yürütücülüğünü yaptığı bir projenin ilk aşamasını oluşturmaktadır. Projede okul öncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde yeterliklerini artırmaya yönelik bir hizmetiçi eğitim programı geliştirilmesi hedeflenmiş ve bu hedef doğrultusunda ilk olarak okul öncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin öz-yeterlik algılarını belirlemek amaçlanmıştır. Yapılan alanyazın taramasında Türkiye’de branş gözetmeksizin uygulanabilen kaynaştırma eğitimi öz-yeterlik ölçeklerine ulaşılmış ancak okul öncesi eğitim öğretmenleri için ayrıca geliştirilmiş bir ölçeğe rastlanmamıştır. Bu konuda yapılan yurtdışı alanyazın taramasında ise Walls (2007)’in çalışmasına rastlanmıştır. Walls (2007) doktora tezinde, genel erken çocukluk eğitimi programı, erken çocuklukta özel eğitim programı ve birleştirilmiş öğretmenlik programında öğrenim gören öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitiminde yeterlik algılarını karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaçla Esposito, Guarino, ve Caywood (2008) tarafından geliştirilen “Teacher Efficacy for the Inclusion of Students with Learning Disabilities Scale (TEISLDS)” isimli ölçeği, okul öncesi eğitim öğretmenlerine yönelik olacak şekilde “*The Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities (TEIYD)*” ismiyle uyarlamış ve öğretmen adaylarına uygulamıştır. TEIYD, özel eğitimle ilgili bilgi; engelli çocuklarla ilgili bilgi; kaynaştırma ortamında engelli çocuklarla öğretim yapabilme yeterliği ve engelli çocukların gereksinimlerini karşılamak için etkili öğretim yöntemlerini kullanma ve uyarlama yapma yeterliklerine dair algı olmak üzere, dört alt boyuttan oluşmaktadır. Çalışma sonunda, genel erken çocukluk eğitimi öğretmen adaylarının diğer iki gruba göre daha düşük öz-yeterlik algısına sahip olduğu bulunmuştur. Erken çocuklukta özel eğitim programındaki öğretmen adaylarının birleştirilmiş programdakilere göre ölçeğin Özel Eğitim Yöntemleri alt boyutunda daha yüksek öz-yeterlik algısına sahip olduğu sonucu elde edilmiştir.

TEIYD, yapılan alanyazın taramasında, okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde öz-yeterlik algılarını ölçmeye hizmet eden ve ulaşabildiğimiz tek ölçek olması ve yukarıda bahsedilen projede kullanmak üzere tercih edilmiştir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik öz-yeterlik algılarını belirlemek üzere Walls (2007) tarafından geliştirilmiş olan “Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities (TEIYD)-Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği (ÖGÇKÖY)” isimli ölçeğin Türkçe’ye uyarlamasını yapmaktır.

Yöntem

Walls (2007) tarafından geliştirilmiş olan “Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities-Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği” isimli ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması amacıyla yürütülen çalışmada, ölçek uyarlama sürecinin basamakları izlenmiştir.

Katılımcılar

Katılımcılar, 2013-2014 öğretim yılında Antalya ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı’na (MEB) bağlı bağımsız anaokullarında ve ilkokulların anasınıflarında görev yapan okul öncesi eğitim öğretmenleridir. Tüm okul öncesi eğitim öğretmenlerine ulaşabilmek için il Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilisinden, atamaya esas alanı okul öncesi eğitim öğretmenliği olan öğretmenlerin sayısı ve okullara göre dağılımına yönelik bilgi alınmıştır. Antalya iline bağlı beş merkez ilçede toplam 556 okul öncesi eğitim öğretmenin kadrolu olarak çalıştığı bilgisine ulaşılmıştır. Gönderilen ölçeklerin 495’i geri dönmüştür. Geri dönen ölçeklerin 17’si eksik ya da hatalı işaretleme, boş bırakılan maddelerin fazlalığı gibi nedenlerle çalışmadan çıkarılmıştır. Çalışma, geriye kalan 478 ölçek üzerinden yürütülmüştür.

Katılımcılara ait demografik bilgileri edinebilmek için Katılımcı Bilgi Formu hazırlanmıştır. Form ölçeklerle birlikte gönderilmiştir. Buna göre, katılımcıların %97,3’ü kadın, 2,7’si erkektir. Mezun oldukları bölüm açısından bakıldığında %81,3’ünün lisans, %9’unun önlisans, %8’inin lisans tamamlama ve %1,5’unun yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların %78,6’sı anasınıfında, %21,4’ü bağımsız anaokulunda görevlidir. Mezun oldukları bölüm açısından incelendiğinde katılımcıların %73,7’sinin okul öncesi eğitim öğretmenliği bölümünden, %18,3’ünün çocuk gelişiminden ve %7,6’sının diğer bölümlerden mezun oldukları görülmektedir.

Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği Ölçeği

Walls (2007)'un doktora tezinde uyarladığı "The Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities (TEIYD)" isimli ölçek (Bkz. Ek 1), yazardan alınan izinle bu çalışmada uyarlanmıştır. TEIYD, 22 madde ve bu maddeler de 4 alt boyuttan oluşmaktadır. TEIYD ölçeğinin bu dört alt boyutu için Cronbach alfa sırasıyla 0,927, 0,965, 0,949 ve 0,934'dir. Bu boyutlar, özel eğitimle ilgili bilgi (6 madde); özel gereksinimli çocuklarla ilgili bilgi (5 madde); kaynaştırma ortamında özel gereksinimli çocuklarla öğretim yapabilme yeterliği (7 madde) ve özel gereksinimli çocukların gereksinimlerini karşılamak için etkili öğretim yöntemlerini kullanma ve uyarlama yapma yeterliklerine dair algıdır (4 madde). Ölçeğin puanlaması 5'li Likert formatında olup, puan değerlerinin anlamları ise:

- 1 Güvenim yok
- 2 Çok az güveniyorum
- 3 Biraz güveniyorum
- 4 Güveniyorum
- 5 Tamamen güveniyorum şeklindedir.

Orjinal ölçekten ülkemizdeki uygulamalarda yer almayışı ve öğretim süreçlerinde değinilmemesi nedeniyle Bireysel Aile Hizmet Planı ile ilgili üç madde gerekli izinler alınmak suretiyle çıkarılmıştır. Dolayısıyla Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği (ÖGÇKÖY) ölçeği 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek minimum ve maksimum puanlar 19 ile 95 arasında değişmektedir. Ölçekten alınacak puanların toplamı genel olarak yeterlik düzeyi hakkında bilgi verirken, ölçek maddelerinin her birinden alınan puana göre geliştirilmesi gereken yeterlik alanı saptanabilmektedir.

Uyarlama Süreci

Ölçek uyarlama, bir kültürel yapı içerisinde geliştirilmiş bir ölçeğin, farklı bir kültürel yapıda kullanmak üzere gerekli kültürel uyarlamasının yapılmasıdır. Ölçek uyarlama çalışmalarında Hambleton ve Bollwark (1991) ve Hambleton ve Kanjee (1993) tarafından yapılan öneriler dikkate alınmaktadır. Bu öneriler; maddelerin özgün dilden hedef dile çevrilmesi, özgün formla taslak formdaki maddelerin eşdeğerliğinin belirlenmesi ve elde edilen Türkçe formun geçerliğinin ve güvenilirliğinin belirlenmesi aşamalarıdır. "Özel gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği Ölçeği"nin uyarlanması amacıyla öncelikle ölçeğin orijinal halinin Türkçe'ye çevirisi yapılmıştır. Üç farklı uzman tarafından Türkçe'ye çevirilen ölçek maddeleri üzerinde görüş birliği sağlandıktan sonra maddeler ileri İngilizce düzeyine sahip başka bir akademisyen tarafından tekrar İngilizce'ye çevrilmiştir. Çevrilmiş maddelerin orijinal maddelerle birebir eşdeğerliği görüldükten sonra ölçek pilot uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Ölçekler ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri aracılığıyla okullara gönderilmiş ve aynı yolla toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Ölçeğin yapı geçerliği test etmek için önce açımlayıcı daha sonra da doğrulayıcı faktör analiz süreçleri uygulanmıştır. Ayrıca, alt-üst grup ortalamalarına dayalı madde analizleri ile her bir maddeye ait geçerlik kanıtları elde edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık anlamında güvenilirliğinin belirlenmesinde Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır.

Bulgular

Geçerlik

ÖGÇKÖY ölçeğinin yapı geçerliğine ilişkin öncelikle açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Örneklem büyüklüğü ve yapısının açımlayıcı faktör analizine uygunluğunu görmek amacıyla öncelikle Kaiser-Meyer-Oklın'ın (KMO) örneklem yeterliği ölçümü yapılmıştır. Sıfır ile 1 arasında değer alabilen KMO değeri; 0,5 ile 0,7 arasında normal, 0,7 ile 0,8 arasında iyi, 0,8 ile 0,9 arasında çok iyi ve 0,9'un üzerinde ise mükemmel olarak yorumlanmaktadır (Field, 2005). Ayrıca Bartlett's Sphericity testinin anlamlı çıkması örneklem büyüklüğünün faktör analizi için iyi ve kovaryans ya da korelasyon matrislerinin uygun olması şeklinde

yorumlanmaktadır (Field, 2005; Tabachnick ve Fidell, 1996). Yapılan analiz sonuçlarına göre KMO değerinin 0.951, Bartlett's Sphericity test sonucunun ise anlamlı olduğu ($\chi^2 = 4827,819$, $sd = 171$, $p < 0.05$) gözlenmiştir.

Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre, ölçekte bulunan 19 maddenin tamamının tek boyutlu bir yapı gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu boyutun, toplam varyansın % 59.21'ini açıkladığı gözlenmiştir. Maddelerin her birinin açıkladığı varyans yüzdeleri ve faktör yük değerleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları

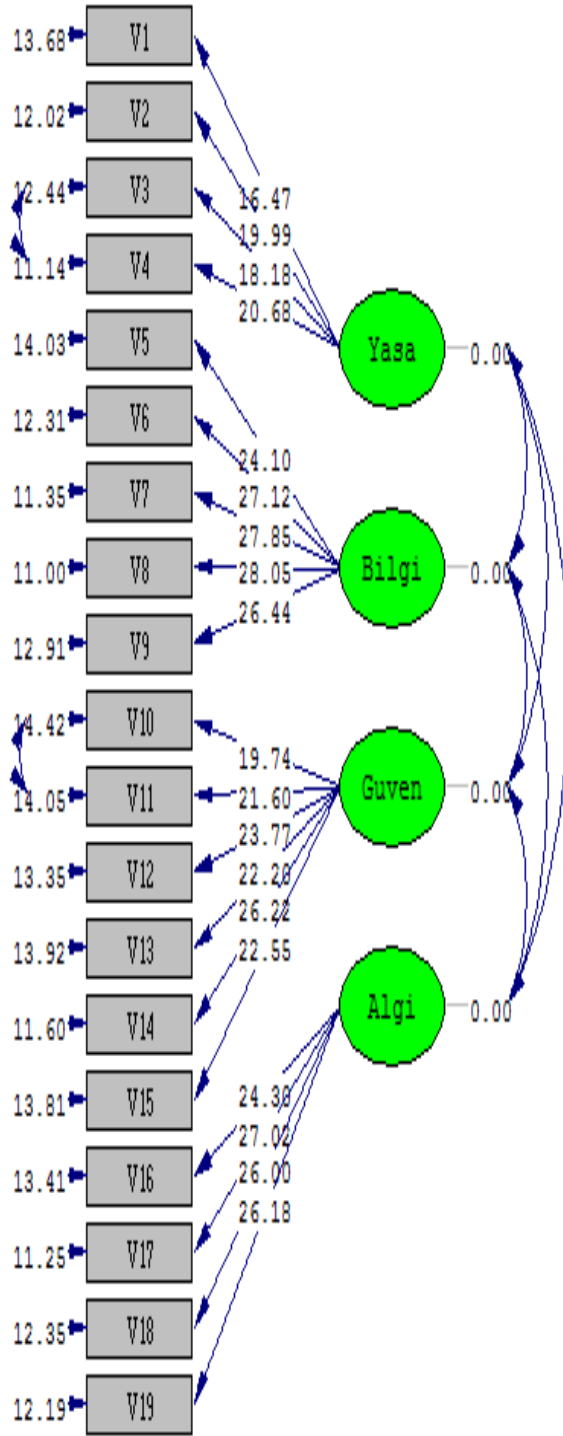
Maddeler	Açıklanan Varyans		Toplam yüzde	Madde Yükleri
	Toplam	Yüzdesi		
1	11,251	59,215	59,215	0,656
2	2,157	11,352	70,567	0,741
3	,978	5,148	75,715	0,728
4	,806	4,241	79,957	0,792
5	,746	3,929	83,885	0,740
6	,571	3,004	86,890	0,751
7	,389	2,049	88,939	0,756
8	,303	1,594	90,532	0,752
9	,285	1,501	92,033	0,785
10	,230	1,213	93,247	0,411
11	,226	1,191	94,438	0,787
12	,205	1,081	95,518	0,841
13	,172	,906	96,424	0,520
14	,160	,841	97,347	0,869
15	,136	,716	97,982	0,853
16	,128	,675	98,657	0,841
17	,102	,537	99,194	0,879
18	,088	,461	99,655	0,870
19	,066	,345	100,000	0,874

Not: Çıkarma yöntemi: Temel bileşenler analizi

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA)

Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya çıkarmak üzere, doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analiz neticesinde modelin açımlayıcı faktör analizi sonucundan farklı bir yapıda oluştuğu görülmüştür. Açımlayıcı faktör analizi sonucuna göre tek boyutlu görülen ölçekte, DFA sonucuna göre orijinalinde yer alan dört boyutlu yapının desteklendiği görülmüştür. ÖGÇKÖY ölçeğinin Şekil 1'de sunulan DFA analiz sonuçları şu şekilde belirlenmiştir: Tüm T değerlerinin 2,56'yı aştığı için 0.01 yüzeyinde manidar oldukları ve hata varyansı 0.90'ın üzerinde olan madde tespit edilmemiştir. Modifikasyon önerileri doğrultusunda 3. ve 4. Maddeler, 10. ve 11. Maddeler arasında toplam iki modifikasyon yapılmış ve modifikasyonların uyum değerlerine anlamlı düzeyde katkı sağladığı görülmüştür. Analizden elde edilen uyum indeksleri ise şu şekildedir: $\chi^2=397.16$ ($sd=144$, $p<0.05$), $(\chi^2/sd)=2.75$, $RMSEA=0.061$, $GFI=0.92$, $AGFI=0.89$, $NFI=0.99$, $NNFI=0.99$, $CFI=0.99$ ve $SRMR=0.032$. Bu değerler incelendiğinde (χ^2/sd) oranının 3'ten küçük olması mükemmel uyuma karşılık gelmektedir (Kline, 2005; Sümer, 2000). Yine aynı şekilde diğer değerler incelendiğinde, $RMSEA$, NFI , $NNFI$, CFI , $SRMR$ değerleri mükemmel uyuma, GFI ve $AGFI$ indeksleri iyi uyuma karşılık gelmektedir. Bu durumda ÖGÇKÖY ölçeğinin özel eğitimle ilgili yasa ve süreçlere yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara öğretim sunma konusunda güven ve etkili öğretim yöntemlerini kullanma ve uyarılama yapma becerisine yönelik algı şeklinde dört boyutlu yapıda olduğunu söylenebilir (Bknz. Şekil 1). Ölçeğin DFA sonucu elde edilen boyutlarına ilişkin hesaplanan Cronbach α iç tutarlık katsayıları sırasıyla: Yasa Boyutu .856; Bilgi Boyutu .966; Kendine Güven Boyutu, .943; Algı Boyutu .952 olarak hesaplanmıştır.

Şekil 1. DFA analizi sonucuna göre Path diyagramı

Güvenirlilik

Ölçeğin bütününe ilişkin hesaplanan Cronbach α iç tutarlılık katsayısı 0,96 olarak, iki yarı test güvenirliliği ise 0,86 olarak elde edilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin Cronbach α iç tutarlılık katsayıları sırasıyla; Yasa Boyutu .856; Bilgi Boyutu .966; Kendine Güven Boyutu, .943; Algi Boyutu .952 olarak hesaplanmıştır.

Alt-üst grup ortalamalarına dayalı madde analizi. Ölçeğin ölçtüğü özellik açısından bireyleri ayırt etme yetkinliğini görmek için ölçekten alınan toplam puana göre belirlenmiş alt % 27 ve üst % 27'lik iki

grubun ortalamaları arasındaki farkına dayalı madde analizi yapılmıştır. Bu amaçla elde edilen ölçekten elde edilen puanlar en büyükten en küçüğe doğru sıralanmıştır. Daha sonra üstte kalan % 27'lik ve aşağıda kalan % 27'lik iki grup oluşturulmuştur. Her bir madde için üst ve alt grubun puan ortalamaları arasındaki fark "ilişkisiz örneklem t-testi" tekniği ile karşılaştırılmıştır. İşlem sonuçları Tablo 2'de verilmektedir. Tablo 2'de de görüldüğü gibi maddelerin oldukça yüksek t değerleri yansıttığı ve katılımcıları ayırt etmede yeterli olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Maddelerin alt üst grup farkına göre bağımsız gruplar t testi ayırt edicilik düzeyleri.

Madde	Grup	N	X	ss	SH	sd	t	p																																																																																																																																																																																																																																																								
s1	Üst	71	4,14	,815	,096	153	13,533	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	2,12	1,01	,110				s2	Üst	71	4,08	,691	,082	152	18,505	,000	Alt	83	1,92	,752	,083	s3	Üst	71	4,59	,523	,062	153	18,051	,000	Alt	84	2,51	,843	,091	s4	Üst	71	4,57	,497	,059	152	22,133	,000	Alt	83	2,20	,777	,085	s5	Üst	71	4,88	,318	,037	153	16,110	,000	Alt	84	3,15	,857	,093	s6	Üst	71	4,82	,424	,050	153	15,043	,000	Alt	84	3,14	,852	,092	s7	Üst	71	4,83	,414	,049	153	15,510	,000	Alt	84	3,02	,904	,098	s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000	Alt	84	3,14	,880	,096	s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt
s2	Üst	71	4,08	,691	,082	152	18,505	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	83	1,92	,752	,083				s3	Üst	71	4,59	,523	,062	153	18,051	,000	Alt	84	2,51	,843	,091	s4	Üst	71	4,57	,497	,059	152	22,133	,000	Alt	83	2,20	,777	,085	s5	Üst	71	4,88	,318	,037	153	16,110	,000	Alt	84	3,15	,857	,093	s6	Üst	71	4,82	,424	,050	153	15,043	,000	Alt	84	3,14	,852	,092	s7	Üst	71	4,83	,414	,049	153	15,510	,000	Alt	84	3,02	,904	,098	s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000	Alt	84	3,14	,880	,096	s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069										
s3	Üst	71	4,59	,523	,062	153	18,051	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	2,51	,843	,091				s4	Üst	71	4,57	,497	,059	152	22,133	,000	Alt	83	2,20	,777	,085	s5	Üst	71	4,88	,318	,037	153	16,110	,000	Alt	84	3,15	,857	,093	s6	Üst	71	4,82	,424	,050	153	15,043	,000	Alt	84	3,14	,852	,092	s7	Üst	71	4,83	,414	,049	153	15,510	,000	Alt	84	3,02	,904	,098	s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000	Alt	84	3,14	,880	,096	s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																								
s4	Üst	71	4,57	,497	,059	152	22,133	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	83	2,20	,777	,085				s5	Üst	71	4,88	,318	,037	153	16,110	,000	Alt	84	3,15	,857	,093	s6	Üst	71	4,82	,424	,050	153	15,043	,000	Alt	84	3,14	,852	,092	s7	Üst	71	4,83	,414	,049	153	15,510	,000	Alt	84	3,02	,904	,098	s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000	Alt	84	3,14	,880	,096	s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																						
s5	Üst	71	4,88	,318	,037	153	16,110	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	3,15	,857	,093				s6	Üst	71	4,82	,424	,050	153	15,043	,000	Alt	84	3,14	,852	,092	s7	Üst	71	4,83	,414	,049	153	15,510	,000	Alt	84	3,02	,904	,098	s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000	Alt	84	3,14	,880	,096	s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																				
s6	Üst	71	4,82	,424	,050	153	15,043	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	3,14	,852	,092				s7	Üst	71	4,83	,414	,049	153	15,510	,000	Alt	84	3,02	,904	,098	s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000	Alt	84	3,14	,880	,096	s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																		
s7	Üst	71	4,83	,414	,049	153	15,510	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	3,02	,904	,098				s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000	Alt	84	3,14	,880	,096	s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																
s8	Üst	71	4,90	,300	,035	153	16,059	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	3,14	,880	,096				s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000	Alt	83	3,12	,771	,084	s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																														
s9	Üst	71	4,92	,257	,030	152	18,873	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	83	3,12	,771	,084				s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000	Alt	84	1,88	,701	,076	s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																												
s10	Üst	71	4,63	3,51	,416	153	7,036	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,88	,701	,076				s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000	Alt	84	1,86	,623	,068	s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																										
s11	Üst	71	4,16	,689	,081	153	21,770	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,86	,623	,068				s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000	Alt	84	1,91	,632	,069	s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																								
s12	Üst	71	4,32	,580	,068	153	24,632	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,91	,632	,069				s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000	Alt	84	1,83	,708	,077	s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																						
s13	Üst	71	4,34	,773	,092	153	21,024	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,83	,708	,077				s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000	Alt	84	1,79	,622	,067	s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																																				
s14	Üst	71	4,37	,566	,067	153	26,790	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,79	,622	,067				s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000	Alt	84	1,78	,664	,073	s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																																																		
s15	Üst	70	4,37	,617	,074	152	24,923	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,78	,664	,073				s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000	Alt	83	1,75	,602	,066	s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																																																																
s16	Üst	71	4,37	,591	,070	152	27,142	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	83	1,75	,602	,066				s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000	Alt	84	1,82	,624	,068	s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																																																																														
s17	Üst	71	4,51	,557	,066	153	28,024	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,82	,624	,068				s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000	Alt	84	1,81	,649	,071	s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																																																																																												
s18	Üst	71	4,47	,530	,062	153	27,568	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,81	,649	,071				s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																																																																																																										
s19	Üst	71	4,52	,530	,063	153	28,598	,000																																																																																																																																																																																																																																																								
	Alt	84	1,79	,641	,069																																																																																																																																																																																																																																																											

ÖGÇKÖY, özel eğitimle ilgili yasa ve süreçlere yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara öğretim sunma konusunda güven ve etkili öğretim yöntemlerini kullanma ve uyarılama yapma becerisine yönelik algı olmak üzere dört alt boyuttan oluşan bir ölçektir. Tablo 3'te ÖGÇKÖY ölçeğinin alt boyutları ve maddeleri verilmektedir.

Tablo 3. Özel gereksinimli çocukların kaynaştırılmasına yönelik öğretmen yeterliği ölçeği alt boyutları.

Madde No	Özel Eğitimle İlgili Yasa ve Süreçlere Yönelik Bilgi	Madde Yüğü
1	Erken çocukluk dönemi özel eğitimi ile ilgili Yasa ve Yönetmelikleri anlamada kendime güveniyorum.	.656
2	Öğrencilerin erken çocukluk dönemi özel eğitim hizmetlerine uygunluğunu belirleme süreci konusundaki bilgime güveniyorum.	.741
3	Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı'nda (BEP) yer alan bilgileri anlayabilirim.	.728
4	Aktif bir BEP ile öğrencilere hizmet etme konusundaki rolümü biliyorum.	.792
Özel Gereksinimli Çocuklara Yönelik Bilgi		
5	Yetersizliğin çocuğun sosyal ilişkilerini nasıl etkilediğini biliyorum.	.740
6	Yetersizliğin çocuğun dil gelişimini nasıl etkilediğini biliyorum.	.751
7	Yetersizliğin çocuğun bilişsel becerilerini nasıl etkilediğini biliyorum	.756
8	Yetersizliğin çocuğun motor becerilerini nasıl etkilediğini biliyorum.	.752
9	Yetersizliğin çocuğun öz-bakım becerilerini nasıl etkilediğini biliyorum.	.785
Özel Gereksinimli Çocuklara Öğretim Sunma Konusunda Güven		
10	Özel gereksinimli çocuklar için kullanılabilir etkili öğretim yöntemlerini biliyorum.	.411
11	Özel gereksinimli çocukların aileleri ile çalışırken kullanılabilir etkili yöntemleri biliyorum.	.787
12	Öğretim etkinliklerini kaynaştırma ortamındaki özel gereksinimli çocukların ihtiyaçlarına göre uyarlayabilirim.	.841
13	Öğrenme becerilerini daha küçük alt basamaklarına ayırmayı biliyorum	.520
14	Özel gereksinimli çocuklar için hangi öğrenme becerilerinin uygun olduğunu biliyorum	.869
15	Kaynaştırma ortamı için BEP hedef ve amaçlarına dayanan öğrenme becerileri geliştirebilirim.	.853
Etkili Öğretim Yöntemlerini Kullanma ve Uyarlama Yapma Becerisine Yönelik Algı		
16	Kaynaştırma ortamlarındaki özel gereksinimli çocukların gereksinimlerini karşılamak için uygun sınıf ortamı uyarlamalarını yapabilirim.	.841
17	Kaynaştırma ortamlarındaki özel gereksinimli çocuklar için uygun olan öğretim programını seçebilirim.	.879
18	Kaynaştırma ortamlarındaki özel gereksinimli çocuklar için sınıf ödevlerini uyarlayabilirim.	.870
19	Özel gereksinimli çocukların performansını doğru şekilde yansıttak verileri toplayabilirim.	.874

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik öz-yeterlik algılarını belirlemek üzere Walls (2007) tarafından geliştirilmiş olan "Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities (TEIYD)-Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği (ÖGÇKÖY)" isimli ölçeğin (Bkz. Ek 1.) Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Ölçeğin, ölçtüğü özellik açısından bireyleri ayırt etme yetkinliğini görmek için yapılan alt-üst grup ortalamalarına dayalı madde analizi sonuçlarına göre, her maddeye ilişkin oldukça yüksek t değerleri yansıttığı ve katılımcıları ayırt etmede yeterli olduğu görülmüştür. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre, ölçekte bulunan 19 maddenin tamamının tek boyutlu bir yapı gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bu boyutun, toplam varyansın % 59.21'ini açıkladığı gözlenmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya çıkarmak üzere yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre ise ölçeğin orijinalinde olduğu gibi dört boyutlu olduğu gözlenmiştir. Bu boyutlar, özel eğitimle ilgili yasa ve süreçlere yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara yönelik bilgi, özel gereksinimli çocuklara öğretim sunma konusunda güven ve etkili öğretim yöntemlerini kullanma ve uyarlama yapma becerisine yönelik algıdır. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin olarak Cronbach α değeri 0,96 hesaplanmış, iki yarı test güvenirligi ise 0,86 olarak elde edilmiştir. Ölçeğin DFA sonucu elde edilen boyutlarına ilişkin hesaplanan Cronbach α iç tutarlık katsayıları sırasıyla: Yasa Boyutu .856; Bilgi Boyutu .966; Kendine Güven Boyutu, .943; Algı Boyutu .952 olarak hesaplanmıştır. Analiz sonuçları ölçeğin,

okulöncesi eğitim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde öz-yeterlik algılarını belirlemede kullanılabilecek bir ölçek olduğunu göstermiştir.

Okul öncesinde kaynaştırma eğitimi veren öğretmenlerin öz-yeterlik algılarını ölçmede ÖGÇKÖY ölçeği kullanılması, özel gereksinimli öğrencilerle yaptıkları çalışmalarda, hangi konuda kendilerini daha yeterli hissettiklerini belirlemeye hizmet edebilir. Buna göre kendilerini yetersiz hissettikleri konularda öğretmenleri destekleyici çalışmalar planlanabilir (hizmet içi eğitim vb.). Bu çalışmada ÖGÇKÖY ölçeğinin uyarlama süreci alanda çalışan okul öncesi eğitim öğretmenleriyle yürütülmüştür. Orjinalinde olduğu gibi okul öncesi eğitim öğretmeni adaylarına uygulanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılabilir, aynı çalışmada öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitiminde yeterlik algı düzeyleri belirlenebilir.

Kaynakça

- Akçamete, G. (2009). *Özel gereksinimli öğrenciler için kaynaştırma modeli geliştirme projesi sonuç raporu*. Ankara Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. doi: 10.1501/ankara-5288
- Aksoy, V. ve Diken İ. H. (2009). *Rehber öğretmen özel eğitim öz-yeterlik ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 10(1), 29-37. doi:10.1501/Ozlegt_0000000131
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191–215. doi: 10.1016/0146-6402(78)90002-4
- Battal, İ. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin ve branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterliliklerinin değerlendirilmesi*.Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Batu, E.S. (2000) Kaynaştırma, destek hizmetler ve kaynaştırmaya hazırlık etkinlikleri. *Anadolu Üniversitesi Özel Eğitim Dergisi*, 2(4), 35-45. doi: 10.1501/Ozlegt_0000000050
- Bayar, A. (2015). Kaynaştırma uygulamalarında öğretmen yeterliği ölçeğinin Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16(3),71-85.
- Brophy, J., & McCaslin, M. (1992). Teachers' reports of how they perceive and cope with problem students. *Elementary School Journal*, 93(1), 3–68. doi: 10.1086/461712
- Cerit Y. (2010). Teacher efficacy scale: The study of validity and reliability and preservice classroom teachers' self efficacy beliefs (Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması ve sınıf öğretmen/ adaylarının öz-yeterlik inançları). *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 6 (1), 68-85.
- Diken, İ. (2006). Preservice teachers' efficacy and opinions toward inclusion of students with mental retardation. *Eurasian Journal of Educational Research*, 23, 72-81.
- Diken, İ. H. & Sucuoğlu, B. (1999). Sınıfında zihin engelli çocuk bulunan ve bulunmayan sınıf öğretmenlerinin zihin engelli çocukların kaynaştırılmasına yönelik tutumlarının karşılaştırılması. *Özel Eğitim Dergisi*, 2(3), 25-39.
- Dikici-Sığırtmaç A., Hoş, G. ve Abbak B.S. (2011) Okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde yaşanan sorunlara yönelik kullandıkları çözüm yolları ve önerileri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*,12(4), 205-223.
- Esposito, M. C, Guarino, A. J., and Caywood, K. D. (2008). Perceived teacher efficacy beliefs for the inclusion of the student with learning disabilities. *Learning Disabilities: A Multidisciplinary Journal*, 14(4), 265-272.
- Field, A. (2005). *Discovering statistics using SPSS*. London: Sage.
- Friedman I.A. ve Kass E. (2002). Teacher self-efficacy: A classroom-organization conceptualization. *Teaching and Teacher Education*. 18, 675–686. doi:10.1016/S0742-051X(02)00027-6
- Gibson, S. & Dembo, M. H. (1984). Teacher efficacy: A construct validation, *Journal of Educational Psychology*, 76(4), 569–582. doi:10.1037/0022-0663.76.4.569

- Gök, G. ve Erbaş, D. (2011). Okulöncesi eğitimi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin görüşleri ve önerileri. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 3(1), 66-87.
- Hambleton, R.K. ve Bollwark, J. (1991). Adapting tests for use in different cultures: Technical issues and methods. *Bulletin of the International Testing Commission*, 18, 3-32. doi:10.1023/A:1006941729637
- Hambleton, R.K. ve Kanjee, A. (1993). *Enhancing the validity of cross-cultural studies: Improvements in instrument translation methods*. Annual Meetings of the American Educational Research Association, Atlanta, April 12-16.
- Hollender, I. (2011). *The development and validation of a teacher efficacy for inclusion scale*. Unpublished doctoral dissertation. The City University of New York. UMI Microform Number: 3443933.
- Kaner, S., Şekercioğlu, G. & Yellice-Yüksel, B. (2007). *Öğretmenlerin ve ana-babaların öz-yetkinlik inançları, tükenmişlik alguları ve çocukların problem davranışları*. Ankara Üniversitesi Açık Erişim Sistemi. doi:10.1501/ankara-5356
- Karacaoğlu Ö.C. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik alguları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5(1), 70-97.
- Karahan, Ş. ve Balat, G. U. (2011). Özel eğitim okullarında çalışan eğitimcilerin öz-yeterlilik algılarının ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (1), 1-14.
- Kırcaali-İftar G. (1992). Kaynaştırma becerileri öz-değerlendirme aracı. *Eğitim Fakültesi Dergisi Anadolu Üniversitesi*. 5(1-2), 119-129.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: Guilford Press.
- Leyser Y. (2002). Choices of instructional practices and efficacy beliefs of Israeli general and special educators: A cross-cultural research initiative. *Teacher Education and Special Education: The Journal of the Teacher Education Division of the Council for Exceptional Children*, 2,154. EJ655446
- Loreman, T., Sharma, U. ve Forlin, C. (2013). Do pre-service teachers feel ready to teach in inclusive classrooms? A four country study of teaching self-efficacy. *Australian Journal of Teacher Education*, 38,(1), 26-44. doi:10.14221/ajte.2013v38n1.10
- McGregor, G., Halverson, A., Fisher, I. P., Bhaermen, B., & Salisbury, C. (1998). *Professional development for "all" personnel in inclusive schools*. Eric Document Reproduction Service No. ED 429 405.
- Pajares, F. (1996). Self efficacy beliefs in academic settings. *Review of Educational Research*, 66, 533-578. doi:10.2307/1170653
- Redden, M. R. ve Blackhurst, A. E. (1978). Mainstreaming competency specifications for elementary teachers. *Exceptional Children*, 44, 615-617.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45. http://yunus.hacettepe.edu.tr/~sadi/yayin/Seferoglu_Ogretmen_Yeterlikleri_BAAE_2004-58.pdf
- Sharma, U., Loreman, T., ve Forlin, C. (2012). Measuring teacher efficacy to implement inclusive practices: An international validation. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 12(1), 12-21. doi:10.1111/j.1471-3802.2011.01200.x.
- Sucuoğlu, B. (2004). Türkiye’de Kaynaştırma Uygulamaları: Yayınlar/Araştırmalar (1980-2005). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 5(2) 15-23. doi: 10.1501/Ozlegt_0000000083.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6), 49-74.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (1996). *Using multivariate statistics*. New York: HarperCollins.
- Tepe D. ve Demir, K. (2012). Okul öncesi öğretmenlerinin öz-yeterlilik inançları ölçeği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2),137-158.
- Taner A. ve Gülben A. (2009). Okulöncesinde özel gereksinim duyan çocukların eğitimindeki uygulamalar ve karşılaşılan sorunların öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi* 28, 253 -272.

- Tschannen-Moran, M., & Woolfolk-Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: Capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17(7), 783–805. doi: 10.1016/S0742-051X(01)00036-1
- Yılmaz M., Köseoğlu P., Gerçek C. ve Soran H. (2004). Öğretmen öz-yeterlik inancı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 58.
- Walls, S. D. (2007). *Early childhood preservice training and perceived teacher efficacy beliefs concerning the inclusion of young children with disabilities*. Unpublished doctoral dissertation, Auburn: Auburn University.

EK 1

Özel Gereksinimli Çocukların Kaynaştırılmasına Yönelik Öğretmen Yeterliği

Aşağıdaki beşli dereceleme ölçeğini kullanarak her bir soru için sahip olduğunuz güven düzeyinizi belirtiniz.

1	2	3	4	5
Güvenim yok	Çok az güveniyorum	Biraz güveniyorum	Güveniyorum	Tamamen güveniyorum

- Erken çocukluk dönemi özel eğitimi ile ilgili Yasa ve Yönetmelikleri anlamada kendime güveniyorum.
1 2 3 4 5
- Öğrencilerin erken çocukluk dönemi özel eğitim hizmetlerine uygunluğunu belirleme süreci konusundaki bilgime güveniyorum.
1 2 3 4 5
- Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı'nda (BEP) yer alan bilgileri anlayabilirim.
1 2 3 4 5
- Aktif bir BEP ile öğrencilere hizmet etme konusundaki rolümü biliyorum.
1 2 3 4 5
- Yetersizliğin çocuğun sosyal ilişkilerini nasıl etkilediğini biliyorum.
1 2 3 4 5
- Yetersizliğin çocuğun dil gelişimini nasıl etkilediğini biliyorum.
1 2 3 4 5
- Yetersizliğin çocuğun bilişsel becerilerini nasıl etkilediğini biliyorum.
1 2 3 4 5
- Yetersizliğin çocuğun motor becerilerini nasıl etkilediğini biliyorum.
1 2 3 4 5
- Yetersizliğin çocuğun öz-bakım becerilerini nasıl etkilediğini biliyorum.
1 2 3 4 5
- Özel gereksinimli çocuklar için kullanılabilir etkili öğretim yöntemlerini biliyorum.
1 2 3 4 5
- Özel gereksinimli çocukların aileleri ile çalışırken kullanılabilir etkili yöntemleri biliyorum.
1 2 3 4 5
- Öğretim etkinliklerini kaynaştırma ortamındaki özel gereksinimli çocukların ihtiyaçlarına göre uyarlayabilirim.
1 2 3 4 5
- Öğrenme becerilerini daha küçük alt basamaklarına ayırmayı biliyorum.
1 2 3 4 5
- Özel gereksinimli çocuklar için hangi öğrenme becerilerinin uygun olduğunu biliyorum.
1 2 3 4 5
- Kaynaştırma ortamı için BEP hedef ve amaçlarına dayanan öğrenme becerileri geliştirebilirim.
1 2 3 4 5
- Kaynaştırma ortamlarındaki özel gereksinimli çocukların gereksinimlerini karşılamak için uygun sınıf ortamı uyarlamalarını yapabiliyorum.
1 2 3 4 5
- Kaynaştırma ortamlarındaki özel gereksinimli çocuklar için uygun olan öğretim programını seçebilirim.
1 2 3 4 5
- Kaynaştırma ortamlarındaki özel gereksinimli çocuklar için sınıf ödevlerini uyarlayabilirim.
1 2 3 4 5
- Özel gereksinimli çocukların performansını doğru şekilde yansıttak verileri toplayabilirim.
1 2 3 4 5

The Teacher Efficacy for the Inclusion of Young Children with Disabilities

Using the 5- point scale below, indicate your confidence level for each of the following questions.

1	2	3	4	5
No Confidence	Little Confidence	Moderate Confidence	Confident	Very Confident

I am confident that I

1. understand the Laws and Regulations related to early childhood special education.

1   2   3   4   5

2. understand the process of qualifying students for early childhood special education services.

1   2   3   4   5

3. understand the information contained in an Individualized Family Service Plan (IFSP).

1   2   3   4   5

4. understand the information contained in an Individualized Education Plan (IEP).

1   2   3   4   5

5. understand my role in serving students with an active IFSP.

1   2   3   4   5

6. understand my role in serving students with an active IEP.

1   2   3   4   5

I am confident that I

7. know how disabilities can impact a young child's social relationships.

1   2   3   4   5

8. know how disabilities can impact a young child's language development.

1   2   3   4   5

9. know how disabilities can impact a young child's cognitive skills.

1   2   3   4   5

I am confident that I

10. know how disabilities can impact a young child's motor skills.

1   2   3   4   5

11. know how disabilities can impact a young child's self-help skills.

1   2   3   4   5

12. know the most effective teaching strategies for young children with disabilities.

1   2   3   4   5

13. know the most effective strategies for working with families of young children with disabilities.

1   2   3   4   5

14. can modify instructional practices to meet the needs of young children with disabilities in an inclusive setting.

1   2   3   4   5

15. understand how to break learning tasks down into sub components.

1   2   3   4   5

16. understand what appropriate learning tasks are for young children with disabilities.

1   2   3   4   5

17. can develop learning tasks for the inclusive setting based on IFSP goals and objectives.

1   2   3   4   5

18. can develop learning tasks for the inclusive setting based on IEP goals and objectives.

1   2   3   4   5

I am confident that I

19. can make appropriate classroom environment modifications to meet the needs of young children with disabilities in inclusive settings.

1   2   3   4   5

20. can select curriculum appropriate for young children with disabilities in inclusive settings.

1   2   3   4   5

21. can modify classroom assignments for young children with disabilities in inclusive settings.

1   2   3   4   5

22. can collect data to accurately reflect the performance of young children with disabilities.

1   2   3   4   5

